№ 209. Poniedziałek 14. Września 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Potwierdzenie statutów c. k. uprzywilejowanego galicyjskiego Towarzystwa kolei żelaznej Karola Ludwika.)

Potwierdzone najwyższem postanowieniem na dniu 1. sierpnia b. r. statuta c. k. uprzywil. galicyjskiego Towarzystwa kolei żelaznej Karola Ludwika, podaje niniejszem do wiadomości powszechnej c. k. niższo-austryackie namiestnictwo z polecenia c. k. ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. września 1857 l. 8436.

Wiedeń, 5. września 1857.

Statuta.

Rozdział I.

Zamiar, imię, siedziba i trwałość Towarzystwa.

§. 1. Zawiązanie Towarzystwa.

Na zasadzie najwyższego dokumentu koncesyi ddto Kremona 3. marca 1857, przyłączonego tu w kopii autentycznej, zawiązują za najwyższem potwierdzeniem bezimienne towarzystwo, które się będzie składać ze wszystkich właścicieli akcyi, mających się wydać według przepisów tych statutów:

1. Książę Leo Sapieha, jako pierwszy kompetent do koncesyi i przyłączający się do niego jako założyciele: Władysław hrabia Badeni, Józef hrabia Baworowski, Włodzimirz Borkowski, Józef Breuer, Włodzimirz hrabia Dzieduszycki, Stanisław hrabia Gołuchowski, Maurycy Haber, Karol książę Jabłonowski, Wincenty Kirchmeyer, Kazimirz hrabia Krasicki, Kazimirz hrabia Lanckoroński, Kajetan hrabia Lewicki, Jerzy Henryk książę Lubomirski, M. Rachmiel Mises, Kalixt książę Poniński, Alfred hrabia Potocki, Adam hrabia Potocki, Władysław książę Sanguszko, Adam książę Sapieha, Edward hrabia Stadnicki, Henryk hrabia Wodzicki, Wit hrabia Żeleński, i przyjęli przez nich na zasadzie artykułu 22 dokumentu koncesyjnego współzałożyciele:
2. c. k. uprzywil. kredytowy instytut handlu i przemysłu;
3. c. k. powsz. uprzywil. północna kolej żelazna Cesarza Ferdynanda;
4. S. M. Rothschild;
5. Leopold Lämel;
6. Edward Todesco.

§. 2. Zamiar.

Zamiarem Towarzystwa jest budowanie i zarząd kolei żelaznych, do których budowania i zarządu nadane jest najłaskawiej właścicielom koncesyi §. 1. wspomnionego dokumentu upoważnienie, albo na które Towarzystwu nadal najwyższe pozwolenie nadane będzie.

§. 3. Firma.

Towarzystwo nosi nazwę: *„c. k. uprzywilejowana galicyjska kolej żelazna Karola Ludwika."* Firma ta będzie zapisana w protokół w sposób prawem przepisany.

§. 4. Siedziba.

Siedziba Towarzystwa jest w Wiedniu z ajenturami według potrzeby w kraju i za granicą.

§. 5. Trwałość.

Towarzystwo zaczyna z dniem ukonstytuowania się, a kończy z upływem koncesyi nadanej. Nim Towarzystwo przystąpi do ogłoszenia, że jest ukonstytuowanem, należy się wykazać wpłatą trzydzieści procent kapitału akcyjnego w kwocie 40 milionów reńskich (§. 7.)

Rozdział II.

Przeniesienie koncesyi.

§. 6. Przeniesienie.

Wymienieni w §. 1. koncesyonaryusze i założyciele przenoszą na Towarzystwo bez wyjątku i zastrzeżenia wszelkie prawa, które nabyli wspomnionym dokumentem koncesyi z dnia 3. marca 1857.

Na mocy tego przeniesienia wstępuje Towarzystwo od tego czasu, w którym jest dopełniony przepisany w §. 5. warunek jego ukonstytuowania, jako prawny następca w miejsce koncesyonaryuszów i założycieli z obowiązkiem, uczynić zadość wszystkim z dokumentu koncesyjnego wynikającym warunkom i zobowiązaniom.

Opędzone przez koncesyonaryuszów uprzednie wydatki będą Towarzystwu policzone, a po sprawdzeniu tych wydatków wynagrodzi je Towarzystwo.

Rozdział III.

Fundusz Towarzystwa, akcye, wpłaty.

§. 7. Akcye.

Fundusz Towarzystwa wyznaczony jest na 54 milionów reńskich mon. konw., i składa się z 270.000 akcyi po 200 złr., z których uprzednio tylko 200.000 od nr. 1—200.000 natychmiast wydane będą.

Na przypadek emisyi dalszych akcyi w kwocie 14 milionów reńskich od nr. 200.000—270.000, na co jeneralnemu zgromadzeniu decyzya przysłuża pobieranie *al pari*, zastrzega się właścicielom akcyi wprzódy wydanych w miarę ich posiadania. W postanowieniu tej emisyi należy oraz wyznaczyć termin przypadłości, dokąd przysłużać ma to prawo właścicielom akcyi wprzódy emitowanych. Ale ta późniejsza emisya akcyi może dopiero wtenczas nastąpić, gdy 50% dawniejszych akcyi wpłacony będzie. Akcye będą wydawane według załączonego formularza.

Fundusz przedsiębierstwa może być podwyższony na wniosek rady administracyjnej za uchwałą jeneralnego zgromadzenia wydaniem nowych akcyi pod zastrzeżeniem najwyższego potwierdzenia, jeżeliby potrzeby Towarzystwa wymagały powiększenia funduszu.

Gdy będzie wpłacony 50 procent całego kapitału, może rada administracyjna zaproponować na zgromadzeniu jeneralnem emisyę obligacyi prioritatis, a w razie przyzwolenia emitować do tej kwoty i po tej stopie procentowej, jaką administracya państwa na osobną prośbę przedsiębierstwa potwierdzi. (§. 24. dokumentu koncesyi).

§. 8. Udział akcyi w majątku i zysku.

Każda akcya nadaje prawo do stosownego udziału w majątku Towarzystwa i w przychodach przedsiębierstwa.

§. 9. Wydawanie i przenoszenie akcyi.

Po uskutecznionej wpłacie 30 procent będą uprawnionym wydawane akcye opiewające albo na oddawcę, albo stosownie do żądania na imię właściciela. Własność pierwszych nadaje się samem wydaniem, przenoszenie zaś akcyi opiewających na pewne imiona, ma się odbywać za pomocą załączonej do akcyi cesyi, którą na akcyi samej zapisać można.

§. 10. Sposoby wpłat.

Dalszych rat wpłaty, z których każda w żadnym razie nie może wynosić więcej jak 10 procent, będzie zapowiadać każdoczesna rada administracyjna obwieszczeniem w oznaczonych §. 54. dziennikach publicznych; ogłoszenie tej odezwy musi jednak nastąpić najmniej dwoma miesiącami przed mającym się wyznaczyć każdą razą najpóźniejszym terminem płacenia.

Pierwsi podpisywacze kapitału Towarzystwa ręczą Towarzystwu nawet w przypadku przeniesienia swych praw na kogo innego za wpłatę 30 procent swego akcyjnego udziału; gdy zaś ta pierw-

sza wpłata zostanie uskuteczniona, nie potrzebują już ręczyć akcyonaryusze pierwotni, za dalsze wpłaty odstąpionych na innych właścicielów akcyi.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Reskrypt Jego Mości Cesarza. — Manewry. — Książę Sindu. — Poseł tunetański odjechał. — Wiadomości bieżące. — Ułaskawienie. — Mianowanie.)

Wiédeń, 11. września. Jego c. k. apost. Mość wydał następujące pismo własnoręczne do J. M. najdostojniejszego Arcyksięcia Albrechta, c. k. jeneralnego gubernatora Węgier:

„Kochany kuzynie, Arcyksiążę Albrechcie! Podczas mojej odbytej już w tej chwili podróży po najznaczniejszej części mego królestwa Węgierskiego natrafiałem wszędzie u wszystkich plemion zamieszkujących je ludów jaknajżywsze oznaki wiernego przywiązania i odebrałem liczne, częstokroć świetne, zawsze najszczersze dowody prawej uległości i wierności szczerej.“

„Spostrzegłem przytem z radością, jak wiele postąpił kraj od czasu mej ostatniej podróży przed pięciu laty, i ztąd też przyszedłem do przekonania, że moje organiczne rozporządzenia z d. 31go grudnia 1851, wprowadzone w wykonanie po wytrawnym namyśle i z uwzględnieniem szczególnych stosunków kraju, przyczyniły się wielce do jego wzrostu i rozwoju.“

„Niezawodną też żywię nadzieję, że przy mnożących się ciągle środkach zarobku i obrotu handlowego, przy zupełnem ubezpieczeniu porządku i stosunków majątkowych, przy coraz większym rozwoju i wydoskonaleniu się zaprowadzonego organizmu, pożądany ten wpływ na przyszłość w coraz zbawienniejszych objawi się skutkach.“

„Wierny głównym zasadom, które mi dotąd w rządach moich przewodniczyły, pragnę, aby powszechne zjednały sobie uznanie i aby wszystkie organa moich rządów ściśle się według nich zastosowywały.“

„Będzie też przytem ciągle mem usilnem staraniem, aby wszystkie różne plemiona ludności zachowały swą narodowość odrębną i aby każdy język przynależnych doznawał względów.“

„Tobie, kochany kuzynie, składam najszczerszą podziękę za poświęcenie i oględność, z jaką rządzisz powierzonem Ci królestwem. Polecam Ci zarazem wyrazić moje szczególne względy wszystkim władzom krajowym, które wśród mnogich trudności odpowiadały wiernie i gorliwie swoim obowiązkom; tuszę też, że i na przyszłość wszelkich przyłożą starań, aby moje szczere chęci dla dobra kraju i mieszkańców trwale i wszechstronnie wprowadzić w wykonanie.“

„Laxenburg, 9. sierpnia 1857.

Franciszek Józef m. p.“

— Dnia wczorajszego była w obozie pod Wimpassing wielka manewra, na której znajdowało się kilku członków najwyższego dworu.

— Na manewrze polowej z ogniem, która odbyła się 9. zrana na placu musztry pod Schmelz, znajdowali się Jego Mość Cesarz i Ich Cesarzew. MM. Arcyksiążęta. Manewra skończyła się o godzinie 10tej, a potem udzielał Jego Mość Cesarz licznych audyencyi w c. k. burgu.

— Ces. rosyjski ambasador przy dworze tutejszym baron Budberg został przed kilkoma dniami wezwany telegrafem na dwór cesarski do Warszawy, a dziś spodziewany jest z powrotem.

— Indyjski książę z Sindu Murad Chan odjechał wczoraj zrana koleją południową do Tryestu, zkąd udaje się do Indyi.

— Tunetański poseł jenerał Tappa-Sappa odjechał wczoraj z dworem swoim na Tryest do Tunetu.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem ddto. Erlau 4. września opuścić najłaskawiej czterem więźniom tamtejszego domu karnego całkowitą karę, a oprócz tego kazał wiceprezydentowi koszyckiego oddziału namiestnictwa kawalerowi Poche doręczyć 1000 złr. m. k. do rozdania pomiędzy ubogich.

— Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych mianował w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości przełożonego magistratu w Gorlicach Edwarda Nowosielskiego adjunktem urzędu powiatowego w Krakowskim okręgu administracyjnym.

Hiszpania.

(Arsenał w Ferrol.)

Arsenał w Ferrol jest od dawna jednym z najważniejszych w Hiszpanii, i z wielką gorliwością pracują już od kilku lat nad jego restauracyą i rozszerzeniem. Jeszcze w roku 1846 gmachy jego przedstawiały widok gruzów. Dachy były pozapadane, dawne szopy do budowania poburzone, a przepyszna ludwisarnia wzdłuż zachodniego muru leżała w gruzach; stały tylko zbudowane za Karola III. z granitu zewnętrzne mury i nadbrzeża. Od kilku lat zmieniło się to wszystko. Zaczęto od wysuszenia miejsc zapadłych, potem przystąpiono do założenia nowych doków. Zrestaurowano także kuźnie i ludwisarnie, podobnież lokale dla żaglowników, zbrojownie i kasarnie. Oprócz tego wzniesiono mur, który dzieli miasto od fortecy, to samo dwie wielkie szopy na skład zasobów drzewa i prochownię. Nakoniec urządzono także lubo z niejaką trudnością warsztaty do budowania maszyn, które są w stanie zaopatrzyć królewskie parопływy we wszelkie uzbrojenie. W roku 1853 zatrudniano w warsztatach w Ferrol 1600 robotników. Wydatki miesięczne wynosiły 8000 piastrów, nieliczac w to kosztów administracyi, płacy oficerów i t. d. Te ostatnie wydatki wynosiły rocznie 40.000 piastrów. Zasób budulcu był 2.160.000 stóp kubicznych. Płótno żaglowe i liny sprowadzano z Kartginy; kotwice i łańcuchy kuto w samem Ferrolu. Załoga wynosiła 500 piechoty a 600 ludzi marynarki i artyleryi. Zupełnie zostały uzbrojone w rzeczonym roku „Bey Francisco“ o 84 działach, awizowy parowiec „Narvaez“ o 140 działach, bryg „Habanero“ i transportowy okręt „Nina;“ nakoniec budowano jeszcze fregatę „Baylen“ i dwa parowce.

Anglia.

(Modły publiczne. — Wojska do Indyi. — Doniesienia z podróży Królowy. — Telegraf do Indyi.)

Londyn, 8. września. Biskup z Ripon wydał okolnik do duchowieństwa swej dyecezyi z wezwaniem, ażeby zrana i wieczór odprawiano po kościołach modły o ocalenie Anglików w Indyach. Za jego przykładem idą wszyscy inni biskupi.

— Parоpływ transportowy „Hydaspes“ przybył wczoraj z Woolowichu, by zabrać 3 bateryе i kompanię artyleryi konnej do Indyi.

— Zwiedzając festyn ludu klanów północnych w Breamar wystąpiła Królowa i najstarsza królewna w tartanie a i książę Albert przywdział górski strój narodowy. Pomiędzy przewodźcami klanów znajdowali się kapitan Ferguharson, earl of Fife i wicehrabia Macduff. W igrzyskach brały udział klany Duff, Farguharson, Forbes i Ogilvie. Same igrzyska zajmują lud w wysokim stopniu, szczególniej cenią w nich popisy rzadkiej siły męskiej. Pewien goral imieniem Grzegorz M'Gregor rzucił kamieniem wagi $28^1/_2$ funta na 25 stóp pięć cali w odległość, inny znowu goral M. Hardy rzucił młotem o 16 funt. wagi na $72^1/_2$ stopy daleko.

— Dziennik tygodniowy *Economiste* podaje następujące doniesienie: Na kilka jeszcze miesięcy przed wybuchem rokoszu w Indyach, wszedł rząd angielski w układy, aby telegrafem połączyć kolonie z Anglią. Podwodnym telegrafem do Cagliari wskazał rząd sardyński przed dwoma laty najwłaściwszą drogę na Maltę. W samej rzeczy przybyły ostatnie wiadomości z Indyi na Cagliari o wiele wcześniej niż na Tryest i Marsylię. Przed kilką też miesiącami zawarł rząd angielski ugodę z towarzystwem elektrycznego telegrafu na morzu śródziemnem, które się zobowiązało założyć linię podwodną z Cagliari do Malty a z Corfu do Malty. Prace około tego rozpoczną się w najkrótszym czasie, a za kilka tygodni można będzie pocztę indyjską otrzymać zaraz po jej przybyciu do Malty. W powód tego wyszedł także od rządu austryackiego projekt, aby z Raguzy pociągnąć linię na Korfu do Alexandryi. Słychać, że w tym względzie stanie niebawem stanowcza ugoda między towarzystwem a rządem austryackim. W takim razie mogłaby linia raguzka być zupełnie ukończoną do przyszłej wiosny. Jest zatem nadzieja, że z początkiem przyszłego roku zawiąże się telegraficzna komunikacya między Anglią i Alexandryą, a ztąd potrzebować będą wiadomości z Anglii do Bombaju tylko dni czternaście. W przeciągu sześciu tygodni nastąpi połączenie z Maltą, w przeciągu sześciu miesięcy z Alexandryą. Z Alexandryi pozostałoby doprowadzić drut jeszcze do Kurrachee, do czego rząd wszelkim ochotnym przedsiębiercom z jak skuteczniejszą pospieszy pomocą.

Francya.

(Z obozu pod Chalons. — Książę Napoleon do Turynu. — Cesarz w Metz spodziewany. — Dary Cesarza Napoleona. — Wiadomości bieżące. — Robotnicy do Rostowa. — Głosy za kanałem Suez. — Doniesienia z Nowej Kaledonii.)

Paryż, 8. września. Ostatnie urzędowe raporta z obozu pod Chalons opisują wielkie manewry, jakie odbyły się wczoraj pod naczelnem dowództwem Cesarza. Prawie cała armia miała w nich udział, a działano tak, jak gdyby nieprzyjaciel znajdował się w pobliżu i miał atakować obóz od strony Suippes. Wojska uprzedziły ten atak i opuściły obóz o 11. godzinie zrana. Cesarz podzielał osobiście wszelkie trudy armii, ale przytem nieusuwa się także od zabaw. Ostatniej soboty był na pierwszem przedstawieniu trupy teatru „du prince impérial,“ złożonej z grenadyerów pierwszego pułku. Jego Ces. Mość chwalił artystów i ofiarował im znaczną sumę pieniędzy.

— Książę Napoleon udaje się w listopadzie do Turynu, na zaproszenie Króla Wiktora Emanuela.

— Jak donosi *Independant de la Moselle* spodziewany jest Cesarz 26. września w Metz, i do tamtejszego arsenału artyleryi nadeszły już odnośne rozkazy.

— Pod napisem „Statuta domów Cesarza Napoleona“ ogłasza *Monitor* dekret cesarski z d. 14. sierpnia, który wszystkim poprzedniejsze o tej sprawie uchwały i rozporządzenia w jeden obszerny łączy statut. Główne punkta nowego dekretu są postępujące. Domy Cesarza Napoleona przeznaczone na wychowanie córek członków legii honorowej składać się będą pod opieką wielkiego kanclerza legii honorowej z zakładu wychowawczego w St. Denis i z dwóch domów filialnych w Ecouen i Des Loges. W głównym domu w St. Denis będzie 400 miejsc wolnych, w obydwóch domach przybocznych po 200. Do domu głównego wejdą tylko ślubne córki takich członków legii honorowej, którzy mieli przynajmniej stopień kapitana lub piastowali odpowiedni urząd cywilny. Córki członków legii honorowej niższych stopni aż do prostych żołnierzy będą pomieszczone w dwóch domach ubocznych. Żadna rodzina nie może uzyskać dla siebie więcej jak jedno miejsce. W głównym domu będzie oprócz tego 50 miejsc płatnych, w dwóch domach ubocznych tylko 40, ale i takie miejsca płatne mogą otrzymać tylko córki, wnuczki, siostry i siostrzenice członków legii honorowej. Uczennice będą pobierać naukę czytania, pisania, rachunków, gramatyki, historyi, geografii,

kosmografii, botaniki i tańców, a przy własnej ochocie także muzyki i rysunków. Zwierzchnictwo spoczywać będzie w ręku 5 przełożonych, dwunastu dam pierwszej, trzydziestu dwu drugiej klasy, dziesięciu dam i dziesięciu panien na nowicyacie, tudzież dziesięciu aspirantek nowicyatu. Pierwsza przełożona pobierać będzie płacę 9000 fr., inne po 2000 fr., damy pierwszej klasy po 1200, a damy drugiej klasy po 800 fr. Domy filialne zakładu Cesarza Napoleona w St. Denis stoją pod zarządem kongregacyi Matki Boskiej.

— Z Marsylii telegrafują, że zakupiony na rachunek pewnego rosyjskiego towarzystwa okręt „Solis“, odpłynął z maszynami, robotnikami i materyałem towarzystwa do Rostowa nad Donem.

— Rady jeneralne objawiają się coraz powszechniej za projektem p. Lesseps względem przekopania międzymorza Suez.

— Według doniesienia z Porte de France z Nowej Kaledonii pod d. 20. maja, zawinął na wyspę paropływem „Styx“ kapitan okrętowy Dubouzet, gubernator francuskich posiadłości u cichego Oceana. Ma on zlecenie oglądać wszystkie punkta wyspy, czy nie dałaby się w tych stronach założyć nowa osada karna.

Szwajcarya.

(Spory względem kolei orońskiej. — Komisya graniczna. — Próby na kolei. — Zagodzenie sporów religijnych.)

Berna, 6. września. *Gazeta berneńska* pisze: „Uchwały rady federacyjnej przeciw postępowaniu rady kantonu Waadt w sprawie kolei orońskiej dowodzą, że władza federacyjna postanowiła wreszcie użyć całej powagi swojej, by utrzymać znaczenie swego stanowiska. Jak dziś rzeczy stoją, pochwali bez wątpienia każdy to postępowanie rady federacyjnej, z wyjątkiem tylko pewnej części kantonu Waadt i kilku właścicieli kolei żelaznych. Jeśli kanton Waadt nieuczyni zadość rozporządzeniom rady federacyjnej, zostaną najpierwej wysłani komisarze federacyjni; gdyby zaś i ci nic niewskórali, musianoby, chociaż niechętnie, uciec się do ostatecznych środków.“

— Na ostatniem posiedzeniu zajmowała się rada federacyjna kilku ważnemi kwestyami względem spisów granicznych między Austryą i kantonem gryzońskim w dolinach Val-di-Lei i Münsterthal.

— Wielka rada fryburska żąda, ażeby także protestantom nadawano posady profesorów.

— Dyrekcya centralnej kolei wyznaczyła w nagrodę 1000 fr. za odkrycie kilku nikczemników, którzy w niedzielę, 23. sierpnia w okolicy Murgenthal narzucali w chwili przyjazdu pociągu berneńskiego sztab żelaznych, drwa i kamieni na kolej, tak że na przestrzeni 50 stóp została przerwana jazda.

— Nowa rada kantonu Wallis poświęca teraz całą uwagę religijnym i moralnym stosunkom kantonu. Mianowicie chciałaby zatrzeć rozdwojenie wywołane między kościołem i państwem w roku 1848, i wezwała biskupa z Sitten, ażeby wszedł z nią w układy dla zagodzenia wszelkich nieporozumień. Rząd z roku 1848 kazał jak wiadomo, sprzedać przymusowo część dóbr kościelnych, chociaż wspomniony biskup, kapituła duchowna w Sitten i opactwa Śgo Bernarda i Śgo Maurycego protestowały przeciw temu. Na dowód, że rada kantonu pragnie zawiązać przyjaźniejsze stosunki z kościołem, niż rząd poprzedni, uchwalono oprócz tego przedłożyć biskupowi wypracowany świeżo projekt organizacyi szkół, ażeby ocenił moralną i religijną jego wartość i objawił przy tej sposobności swoje życzenia.

Włochy.

(Aresztacye piemonckie. — Sąd wojenny w Genuy. — Sprawa turyńska z Rzymem. — Uświetnienie powrotu Ojca S. — Ułaskawienia w Neapolu.)

Gazeta tryestyńska podaje następujące bliższe szczegóły co do ostatnich aresztacyi pomiędzy emigrantami w Genui i Turynie:

„Wielu z uwięzionych ostatniemi czasy powróciło już na wolność, względem zatrzymanych pod strażą ma rząd dokładnych zasięgnąć informacyi; zamierza bowiem wszystkich tych wydalić z kraju, którzy nie wywiodą się dostatecznie tak co do swego zatrudnienia jakoteż co do środków utrzymania. Wielu emigrantów politycznych co wplątani w proces ostatnich wypadków, dla braku tylko dowodów wyszli z więzienia i zostaną wydaleni z granic sardyńskich. Kilka z nich odpłynęło już temi dniami z Genui do Tunetu. Wymieniają między nimi znanego socyalistę francuskiego Teofila Gilbert, tudzież dwóch zwolenników Mazziniego, wychodźców toskańskich Fillié i Senzi.

Słychać także, że gabinet turyński przyrzekł rządowi neapolitańskiemu wydalić podobnież 27 wychodźców neapolitańskich, podejrzanych o tajne knowanie przeciw Neapolowi; ale *Indep. Belge* nie daje wiary temu doniesieniu.

Sąd wojenny w Genui skazał dozorców warowni „Diamante“ na ośmioletnie więzienie wojskowe; żołnierz, co podczas napadu stał na straży, uwolniony.

Rzym, 31. sierpnia. Jeśli nieporozumienie między Rzymem a Sardynią codziennie staje się drażliwszem, to jedyna w tem wina stronnictwa, którego programem jest ciągła wojna z Austryą, dążenie z wszelkich sił do rewolucyi narodowej i połączenia Włoch w jedno państwo. Z temwszystkiem znachodzą się przecież tak w Rzymie jak i w Turynie ludzie z wpływem, którym pojednanie obudwu stron szczerze leży na sercu. W poufnych kołach dyplomatycznych, zrobiono uwagę, że najtrudniej byłoby porozumieć się z Rzymem co do wynagrodzenia za sprzedane dobra kościelne. Na to miało nastąpić zarówno poufne oświadczenie, że rząd sardyński nie odmówiłby zapisów na konsolidowany dług państwa.

Na uświetnienie dnia powrotu Jego Świątobliwości, przeznaczył książę Borghese 600 skudów, aby kilka ubogich rzymskich dziewcząt nieposzlakowanych obyczajów zaopatrzyć przy zamęzciu w potrzebne sprzęty domowe. Oprócz tego będą losować 50 losów po 25 skudów na korzyść ubogich pracowitych dziewcząt, które co tydzień wnosiły małe wkładki do kasy oszczędności. Wielu innych także zamożnych mieszkańców przyczyniło się z swojej strony, aby dzień powrotu Papieża uświetnić nadzwyczajnemi uczynkami miłości chrześciańskiej.

— Jego Mość Król Neapolu ułaskawił pewnego małoletniego jeszcze więźnia, którego skazał na śmierć sąd wojenny w Palermie, na 17 letnie więzienie, a innemu w Mesynie zamienił karę śmierci na doczesne więzienie w domu poprawy.

Niemce.

(Wyszczególnienia. — Poseł pruski w Wiédniu występuje ze służby.)

Berlin, 9. września. Jego Mość Król pruski nadał ochmistrzowi dworu Jego c. k. Apost. Mości, tajnemu radcy i szambelanowi hrabiemu Kuefstein, fml. hrabiemu Nobili, ochmistrzowi dworu Jej Mości Cesarzowy austryackiej, order Orła czerwonego 1. klasy. Dotychczasowy poseł pruski w Wiédniu hr. Arnim-Heinrichdorf, został na własną prośbę uwolniony od tego urzędu, i Jego Mość Król mianował go wielkim kuchmistrzem dworu.

Dania.

(Przypadek w zatoce.)

Z **Kopenhagi** donoszą pod dniem 6. września: Dnia wczorajszego wieczór zetknął się francuski parοpływ „Albert“, płynąc do Petersburga w tutejszej zatoce z płynącym do Newcastle parοpływem „Chanticeleer.“ Parοpływ „Albert“ zatonął z całym swym kosztownym ładunkiem; podróżnych i załogę uratowano.

Księstwa Naddunajskie.

(Kary za nadużycie władzy. — Wybory.)

Z **Jass** donoszą telegrafem z 8. września: Multański minister spraw wewnętrznych p. Bazyli Ghika i siedmiu prefektów zostali usunięci za nadużycie władzy. — Wybory postępują spiesznie i spokojnie.

Bukareszt, 31. sierpnia. Rozporządzeniem księcia Kaimakama został termin reklamacyi przeciw wyborom, a tem samem akt wyborów na Wołoszczyźnie odroczony na 10 dni.

Grecya.

(Doniesienia z nad granic tureckich.)

Z **Aten** nadeszły do Tryestu doniesienia z 30. sierpnia: Grecy użalają się mocno na turecką administracyę w Tesalii i Epirze; usiłowania austryackiego i angielskiego konzula w Janinie, by jenerał-gubernatora Emin Baszę skłonić do łagodniejszego postępowania z Rajami, były bezskuteczne i może przyjść do tego, że Porta niebędzie już w stanie w przyjaźnej drodze zaradzić możliwym zamachom powstańczym. Już nawet wydarzają się tu i ówdzie przykłady jawnego oporu i walki z rządem; tak między innemi znany z powstania w roku 1854, a potem amnestyowany dowódzca gerylów, Skalzojanni, żył przez długi czas spokojnie w Radowicach, ale wkońcu oburzony prześladowaniem, które zagrażało jego wolności a nawet życiu, zebrał bandę stronników i rozpoczął nanowo walkę gerylów z wojskiem tureckiem, przyprawiając je o znaczne straty.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 11. września. Pospiesznym pociągiem przybyli tu zeszłej nocy hrabina Molina, hrabia Montemolin z dworem i ambasador turecki z Wiédnia.

Medyolan, 8. września. Wczoraj była u Jego Cesarzew. Mości Arcyksięcia świetna uczta na cześć bawiącego tu Króla belgijskiego.

Medyolan, 9. września. *Gazzetta uffiziale* ogłasza najwyższe potwierdzenie banku dyskontowego w Medyolanie.

Paryż, 10. września. Wczoraj wieczór renta 3% 66.95. — Najstarszy syn ministra Fould wypadł z powozu i zranił się niebezpiecznie. Jak donosi *Monitor*, spodziewany jest książę Cambridge w obozie pod Chalons. *Pays* donosi: Kapitan parοpływu „Cagliari“ został uwolniony, ale zatrzymano go jeszcze na świadka.

Paryż, 11. września. Wczoraj wieczór renta 3% 66. 95. — Jak słychać, chce towarzystwo „Credit mobilier“ wytoczyć proces dziennikowi *Times* za gwałtowną zaczepkę. Założony został drut elektryczny z Algieru do Teulandy w Sardynii.

Itzehoe, 9. września. Na tajnem posiedzeniu przyjęty został wniosek wydziału względem konstytucyi 46 głosami przeciw 2. Borgum wstrzymał się od głosowania a wkońcu protestował przeciw uchwale.

Warszawa, 9. września. Cesarz Alexander był wczoraj w Skierniewicach a dziś odjechał do Nowej Alexandryi. Jutro udaje się do Iwangorodu, pojutrze będzie bal u księcia Namiestnika. W sobotę nastąpi dalsza podróż do Modlina a w niedzielę za granicę.

Konstantynopol, 5. września. (Poczta przywieziona do Tryestu parопływem Lloyda „Vulcan"). Herby na hotelach ambasady rosyjskiej i francuskiej zostały znowu odsłonięte. Zamiast Reszyda Baszy został Fuad Basza mianowany prezydentem tanzymatu. Pożar zniszczył wczoraj część ulicy wiodącej z Pery do Galaty. Z Heratu ustąpili Persowie; po odejściu ich wojsk wybuchły zaburzenia między Szyitami i Sunitami; pierwsi wzywali napowrót jenerała Murad Mirzę, ale Persowie niechcieli powrócić.

Kurs lwowski.

Dnia 12. września.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	" "	4	48	4	51
Półimperyał zł. rosyjski	" "	8	18	8	21
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	36	1	37
Talar pruski	" "	1	$31\frac{1}{2}$	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	" "	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	30	81	52
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	40	79	9
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	30	83	15

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83\frac{3}{8}-83\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95 —$95\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% $95\frac{1}{2}$ — 96. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{1}{4}-81\frac{5}{16}$, det. $4\frac{1}{2}$% 71 — $71\frac{1}{4}$, det. 4% $64\frac{1}{4}-64\frac{1}{2}$, detto 3% $50\frac{3}{4}$—51. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{3}{4}$ — 41, detto 1% $16\frac{1}{4}-16\frac{1}{2}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% $94\frac{1}{2}$ — — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88\frac{1}{2}-88\frac{3}{4}$, detto węgier. $79\frac{1}{2}$ — 80, detto galic. i siedmiogr. $78\frac{1}{2}$—79. detto innych krajów koron. 85 — 87. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 63 — $63\frac{1}{2}$. Pożyczka loter. z r 1834 334 — 335. Detto z roku 1839 $142\frac{1}{2}-142\frac{3}{4}$. Detto z r. 1854 108 — $108\frac{1}{8}$. Renty Como $16\frac{3}{4}-16\frac{7}{8}$.

Galic. list. zastawne 4% 80 — 81. Półn. Oblig. Prior. 5% $85\frac{1}{2}$—86.— Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% $86\frac{1}{2}$—87. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 107 — 108. Akcyi bank. narodowego 962 — 964. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $208\frac{1}{2}$ — 209. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $122\frac{1}{4}$ — $122\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 233 — 234. Detto półn. kolei 170 — $170\frac{1}{2}$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 261 — $261\frac{1}{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100\frac{3}{16}-100\frac{1}{4}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $101\frac{7}{8}$ — 102. Detto cisiańskiej kolei żel. $100\frac{5}{16}$ — $100\frac{1}{4}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 243 — $243\frac{1}{2}$. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $183\frac{1}{2}$ — 184. Detto losy tryest. $104\frac{1}{4}-104\frac{3}{4}$. Detto tow. żegl. parowej 544 — 545. Detto 13. wydania — — — —. Detto Lloyda 368 — 370. Peszt. mostu łańcuch. 70 — 71. Akcye młyna parowego wied. 72 — 74. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 22 — 24. Detto 2. wydania 30 — 32. Esterhazego losy 40 złr. 84 — $84\frac{1}{2}$. Windischgrätza losy $27\frac{1}{2}-27\frac{3}{4}$. Waldsteina losy 28—$28\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $14\frac{1}{4}$ — $14\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy $43\frac{1}{2}-43\frac{3}{4}$. St. Genois $38\frac{1}{2}-38\frac{3}{4}$. Palffego losy 41—$41\frac{1}{4}$. Clarego $39\frac{1}{2}$ — 40.

Amsterdam 2 m. 87 — Augsburg Uso $105\frac{1}{4}$ t. — Bukareszt 31 T. 265. Konstantynopol 31 T. 470. — Frankfurt 3 m. $104\frac{1}{2}$ t. — Hamburg 2 m. 77. — Liwurna 2 m. $103\frac{5}{8}$. — Londyn 3 m. 10 — 11. — Medyolan 2 m. $103\frac{1}{4}$. — Paryż 2 m. $121\frac{7}{8}$, — Cesarskich ważnych dukatów agio $7\frac{7}{8}$. — Napoleons'dor 8 $9\frac{1}{2}$—8 10. Angielskie Sover. 10 — 17. — Imperyał Ros. 8 24 — 8 25.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 12. września.

Oblig. długu państwa 5% $80\frac{15}{16}$; $4\frac{1}{2}$% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 142. Wied. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 960. Akcye kolei półn. 1675. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd $367\frac{1}{2}$. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $105\frac{1}{4}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $104\frac{1}{4}$ 2 m. Hamburg 77 2 m Liwurna — 2 m. — Londyn 10 — 11. 2 m. Medyolan —. Marsylia $121\frac{5}{8}$. Paryż $121\frac{7}{8}$. Bukareszt 265 Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $7\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. $79\frac{1}{2}$; detto galicyjskie —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 108. Pożyczka narodowa $83\frac{3}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 205. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej $200\frac{1}{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. września.

PP. Czihak Albin, z Paryża. — Gojan Jerzy, z Czerniowiec. — Jakubowski Seweryn, z Wiednia. — Karastaty Jerzy i Radziejowski Ed., z Krakowa. — Kuchalski Narcyz, z Żurawicy. — Łokucijowski Ludw., z Łukawicy. — Mańkowski Seweryn, z Łuczyc. — Passakas Teodor, z Szerszenoca. — Stachurski Józef, c. k. komis. komit., z Węgier.

Dnia 13. września.

PP. Ciecharzewski Kaz., z Sambora. — Frank Fr., z Nahaczowa. — Krzeczunowicz Wal., z Bołszowca. — Kostrzewscy Fr. i Tytus, z Bełełuja. — Roloff Alex.' z Czyżykowa. — Hr. Spanoki, c. k. rotm., z Żółkwi. — Baron Schloissnig, pułkownik, z Gródka. — Hr. Thurn, c. k. major, z Żółkwi. — Ujejski Kornel, z Medyki. — Ujejski Bronisław, z Lubczy. — Baron Wimmersberg, poruczn., z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. września.

PP. Baron Brückmann Henr., do Wołoszycy. — Hańkiewicz Leon, do Szarczyk. — Nikorowicz Karol, do Stanisławowa. — Pierzchała Ign., do Uszkowiec. — Terlecki Antoni, do Krepicy.

Dnia 13. września.

PP. Cikowski Antoni, do Złotnik. — Czihak Albin, do Jas. — Gojan Jerzy, do Wiednia. — Jakubowski Sew., do Rosyi. — Kutkowski Wład., do Czerlan. — Karastaty Jerzy, do Besarabii. — Kuchalski Narc., do Dębicy. — Hr. Łoś Tad., do Narola. — Osmolski Wł., do Gory.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
7. god. zrana	326.06	+ 12.4°	81.6	połudn.-zach. sł.	jasno
2. god. popoł.	325.56	+ 21.6°	54.4	połundn.-zach. "	pochmurno
10. god. wiecz.	325.55	+ 15.8°	75.8	połudn.-zach. "	"

TEATR.

Dziś w *Cyrku Renza* wielkie przedstawienie.

Dnia 12. września 1857 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

25. 42. 85. 80. 59.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 26. września i 10. października 1857 r.

KRONIKA.

Prowincya Milazzo, na wyspie Sycylii, została nawidzona straszliwem gradobiciem. Ziarna gradu ważyły po kilka funtów. Burza powyrywała z korzeniami stare, olbrzymie drzewa, pozrywała dachy, pozabijała ludzi i bydło, a w dalszym przechodzie dotknęła także Messynę, o której opowiadają podróżni, że wygląda jak po bombardowaniu.

— Ze Smyrny donoszą, że od 29. z. m. nastało w tych okolicach powietrze tak mroźne, jak zimową porą. Osobliwie wieczorami bywa tak przenikliwe zimno, że niemożna się obejść bez sukień zimowych. W niektórych też miejscach w głębi kraju spadły obfite deszcze, co się tam rzadko wydarza o tej porze.

— Powierzchnia i ludność Indyi angielskich jest podług najlepszych źródeł następująca: Właściwa Bengalia ma 289.848 mil kwadratowych a 49,855.137 mieszkańców; podległe tej prezydenturze północno-zachodnie prowincye 85.651 mil □ i 30,872.776 mieszkańców; prowincya Pendżab 78.447 mil □ i 9,153.209 mieszkańców; dystrykta Arakan, Pegu, Tenasserim, Singapura i Pinang 86.707 mil □, a 1,693.493 mieszkańców; królestwo Audhy 23.738 mil □ i 2,970.000 ludności; razem cała prezydentura bengalska 564.391 mil □, a 94,490.605 mieszkańców. Prezydentura Madras liczy 132.090 mil □, a 22,301.697 ludności; prezydentura Bombaj (razem z Scindą) 120.065 mil □ i 11,109.067 mieszkańców; wszystkie trzy zatem prezydentury razem 816.546 mil □, a 127,901.369 mieszkańców. Przypada więc na 1 milę ang. □ w Bengalii 167, w Madras 146 a w Bombayu 92 mieszkańców.

— List prywatny z Londynu w dzienniku „Pays" podaje następujące szczegóły o zgonie turysty afrykańskiego Dra Vogla. Uczony ten mąż dotarł w swej podróży naukowej aż do Wary, stolicy Wadaju. Tamtejszy książę, którego zwą Sułtanem, przyjmował go z początku uprzejmie, gdyż rozszerzono pogłoskę, że Vogel posiada wielkie ukryte skarby, wnet jednakże kazał go zapytać, gdzie skarby te znajdują się i oznajmić mu oraz, że jeśli nieodpowie dokładnie na to pytanie, każe go po trzech dniach stracić. — Nieszczęśliwy Vogel poznał, że nie ma już ratunku dla niego, i odpowiedział, że nieposiada nic prócz zbiorów naturalnych i potrzebnych instrumentów, które mają wartość tylko dla niego, nie zaś dla Sułtana, ale że mimo to oddaje Sułtanowi równie jak swój zegarek i kilka kosztownych rzeczy, jakie ma przy sobie. Na tej odpowiedzi nieprzestał Sułtan i kazał trzeciego dnia o godzinie 9. zrana ściąć głowę Voglowi na głównym placu w Warze w obec niezliczonej masy ludu. Potem zagarnął wszystkie ruchomości zamordowanego. Dyament, który Vogel nosił w złotym pierścieniu na palcu, został skradziony i kradzież tę mógł popełnić tylko jeden z dozorców, którzy strzegli nieszczęśliwego w ostatnich chwilach. Tych strażników, w liczbie 7, kazał Sułtan wbijać na pale i właściwy winowajca przyznał się śród najokropniejszych męczarni. Te szczegóły miał przywieźć do Murzuku pewien Tripolitanin, który był w służbie u doktora. Angielski wicekonzul i inni rezydenci europejscy w Murzuku postawili nieszczęśliwemu Voglowi mały pomnik w kształcie piramidy za pozwoleniem Sułtana tego państwa.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*